

Barcelona
Capital Mundial
de l'Alimentació
Sostenible 2021

Maleta de la alimentació sostenible

Ajuntament
de Barcelona

AMB : Metropolis
Barcelona

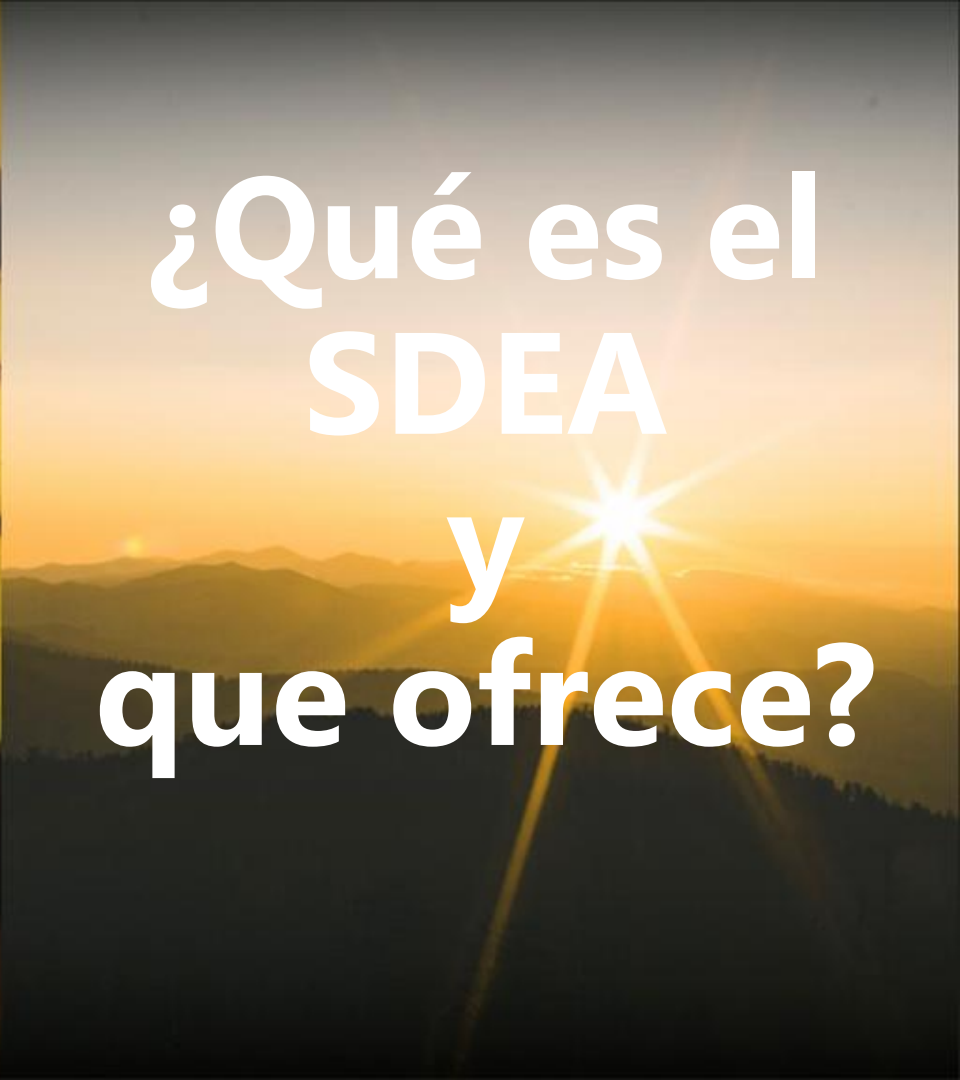

Pla Estratègic
Metropolità
de Barcelona

1. ¿Qué es el SDEA y qué ofrece?
2. La Maleta de la alimentación sostenible
  - Contexto
  - Objetivos
  - ¿A quién va dirigida?
  - ¿Qué materiales y recursos forman la maleta?
3. Guía *Alimenta't amb seny*
  - Binomio ***Maleta de la alimentación y*** guía ***Alimenta't amb seny***

¿Qué es el
SDEA
y
que ofrece?

El Servicio de Documentación de Educación Ambiental (SDEA) es un centro de documentación especializado en información y recursos de educación ambiental dirigido a personas y instituciones interesadas en la educación por la sostenibilidad, principalmente en el ámbito urbano.

Servicios

- **Asesoramiento, información y referencia**
- Atención y lectura en sala
- **Difusión selectiva** de la información
- Servicio de **préstamo**
- Hemeroteca

Fondo documental y recursos

- Libros y **materiales didácticos**
- Material audiovisual y multimedia
- Juegos
- Publicaciones periódicas
- **Aparatos medidores**
- **Maletas pedagógicas**

**La Maleta de la
alimentación sostenible**

Contexto

- Barcelona, declarada ciudad de la Capitalidad Mundial de la Alimentación en 2021.

- Marco y base teórica sobre la alimentación sostenible desde la perspectiva de la soberanía alimentaria.

Alimentació: guia informativa i proposta d'activitats per promoure l'alimentació agroecològica (2014)

<http://hdl.handle.net/11703/91383>

- Propuesta de unidades didácticas.
- Selección de recursos y programas educativos.

Alimenta't amb seny: guia d'activitats i recursos per treballar l'alimentació sana, justa i sostenible als centres educatius (2021)

<http://hdl.handle.net/11703/121457>

- Agentes y programas implicados:

SDEA

- Ofrece como recurso las maletas pedagógicas
- Participa en los proyectos de creación de las maletas

sdea SERVEI DE DOCUMENTACIÓ
D'EDUCACIÓ AMBIENTAL

Cooperativa L'Ortiga

- Realiza la guía *Alimenta't amb seny*
- Gestiona la Microred 'Alimenta't amb seny' del programa Escoles + Sostenibles del Ayuntamiento de Barcelona

Programa Escoles + Sostenibles

- Ofrece como recurso las Microredes

Objetivos

La **Maleta de la alimentación sostenible** es un recurso pedagógico para desarrollar competencias orientadas a mejorar la alimentación y la conciencia sobre el consumo alimentario desde la mirada de la soberanía alimentaria, y para promocionar una alimentación sana, justa y sostenible.

Esta maleta pretende cumplir con los siguientes **objetivos**:

- **Dotar** al personal docente de todas las etapas educativas de **materiales y recursos para desarrollar unidades didácticas, actividades y talleres** en el centro educativo donde se promueva una alimentación más sana, justa y sostenible.
- **Facilitar el acceso** a los docentes de la mayoría de los **materiales necesarios** para desarrollar las **32 unidades didácticas de la guía *Alimenta't amb seny, guia d'activitats i recursos per treballar l'alimentació sana, justa i sostenible als centres educatius***.
- **Poner al alcance** de los centros educativos un conjunto de **libros, juegos, posters y muchos otros recursos para poder desarrollar competencias y trabajar contenidos** relacionados con la promoción de una alimentación más sana, justa y sostenible. Y sobretodo para **potenciar una mirada más crítica y consciente del alumnado sobre su alimentación**.

¿A quién va dirigida?

Esta maleta va dirigida **Centros de Educación Infantil, Primaria i Secundaria** y está pensada, especialmente, para docentes que quieran desarrollar actividades y proyectos transformadores e innovadores sobre el sistema agroalimentario, donde se ponga en evidencia desde el origen de los alimentos, los procesos de transformación o los impactos que se generen del sistema agroindustrial.

¿Qué materiales y recursos forman la maleta?

Cuentos y libros de conocimiento

Para la creación de vínculos emocionales, el desarrollo de la imaginación y la ampliación de conocimientos.

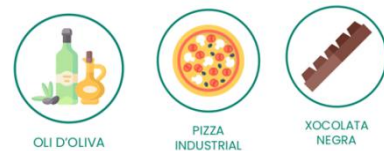
Juegos de mesa

Para aprender a través del juego.

Materiales gráficos

Para facilitar las dinámicas de grupo y el aprendizaje cooperativo en el aula.

Materiales de experimentación

Para poder realizar talleres de cocina y desarrollar las habilidades físicas creando un vínculo con la cocina y la experimentación.

Guía *Alimenta't amb seny*

binomio
Maleta - Guía

Binomio *Maleta de la alimentación* y guía *Alimenta't amb seny*

Responde a uno de los objetivos de la Maleta:

Facilitar el acceso a los docentes de la mayoría de los **materiales necesarios** para desarrollar las **32 unidades didácticas de la guía** “Alimenta't amb seny: guia d'activitats i recursos per treballar l'alimentació sana, justa i sostenible als centres educatius”.

“Aquesta guia, amb una mirada crítica, transversal i creativa, és un recurs pensat per facilitar la implicació de la comunitat educativa en un canvi de model alimentari i de consum sa, just i sostenible.

La guia que teniu entre les mans és un recull de propostes didàctiques i recursos per orientar-vos en aquesta aventura i passar a l'acció!”

- La guía **nace** en el **marco** de la **microred 'Alimenta't amb seny'**, promovida des del programa de Escoles + Sostenibles y el Comisionado de Economía Social, Desarrollo Local y Consumo del Ayuntamiento de Barcelona.
- Contiene **32 unidades didácticas** estructuradas en 4 bloques temáticos (salud, sociedad, entorno y alimentación en los centros educativos). Cada bloque contiene 8 unidades didácticas dirigidas a diferentes niveles educativos.
- **Bloque de recursos** complementarios para profundizar en las diversas temáticas o conocer otros materiales o programas de interés.
- **Glosario** para consultar definiciones básicas de algunos temas específicos que envuelven la alimentación sana, justa y sostenible.

Tabla de unidades didácticas de la guía

Alimenta't amb seny

Guia d'activitats i recursos per treballar l'alimentació sana, justa i sostenible als centres educatius

NÚM.	UNITAT DIDÀCTICA	CICLE EDUCATIU	CONTINGUTS	METODOLOGIA	OBJECTIUS D'APRENENTATGE
11.	Germinats: aliments vius!	EI	Llavor Germinació Germinats	Treball en petit grup Experimentació	Conèixer l'evolució de la germinació d'una llavor.
12.	Aromatitzem les sals i els olis	EI	Sals Olis Plantes aromàtiques	Descoberta Manipulació	Descobrir diferents varietats de plantes aromàtiques, identificar-ne el nom, la morfologia i l'aroma.
13.	Els nutrients perduts	EP Cicle inicial i mitjà	Aliments refinats Aliments integrals Nutrients	Treball en petit grup Experimentació	Prendre consciència dels nutrients perduts en els productes refinats que formen part dels seus àpats diaris.
14.	No trobem el sucre!	EP Cicle inicial i mitjà	Sucre Etiquetatge dels productes Consum conscient	Descoberta Investigació	Visibilitzar la gran quantitat de sucre que contenen aliments presents en les seves dietes.
15.	Conserves i aliments transformats	EP Cicle mitjà i superior	Mètodes de conservació Propietats dels aliments Fermentació	Treball en petit grup Experimentació	Conèixer els diversos mètodes de conservació dels aliments utilitzats durant anys.
16.	Intoleràncies i al·lèrgies	EP Cicle mitjà i superior	Al·lèrgies Intoleràncies Receptes	Treball en petit grup Investigació	Potenciar la creativitat gastronòmica dels alumnes per aconseguir menús inclusius i no diferents adaptacions als plats.
17.	Aliments que no alimenten	ES	Aliments naturals Aliments processats Aliments ultraprocessats	Descoberta Investigació	Conèixer la realitat nutricional que tenen els diversos aliments del sistema alimentari global.
18.	Publicitat i contrapublicitat	ES	Esperit crític Publicitat enganyosa	Descoberta Manipulació	Despertar l'esperit crític envers els missatges rebuts de la publicitat del sistema alimentari global.

Tabla de materiales y recursos para la realización de las unidades didácticas de la maleta

TEMÀTICA	EDATS	ACTIVITATS	MATERIALS PER A LA REALITZACIÓ DE LES ACTIVITATS
ALIMENTACIÓ I SALUT	3 a 5 anys	1.1. Germinats: aliments vius!	- 4 Safates o bols - 4 Pots amb tapa petits amb la boca ample - 4 Gerres d'aigua - 4 Culleres - Imatges dels aliments i les seves llavors 4 còpies
		1.2. Aromatitzem sals i olis	- 4 embuts - 8 Morters - Imatges, noms i propietats de diferents plantes aromàtiques
	6 a 8 anys	1.3. Els nutrients perduts	- 4 Safates o bols - 4 Gerres d'aigua - Definicions dels nutrients
		1.4. No trobem el sucre!	- 4 recipients transparents - 4 Culleres - Targetes amb els diferents noms del sucre (46 targetes) - Imatges de les etiquetes dels productes (5 per grup) - Targeta amb el nom dels productes (5 per grup)
	10 a 12 anys	1.5. Conserves i aliments transformats	- 4 Gerra d'aigua - Explicació i resultats de l'experiment - Taula de seguiment
		1.6. Intoleràncies i al·lèrgies	- 4 Llibres de receptes - Targeta amb els rols de cada grup i explicació de la informació - Targeta comodí amb informació sobre la intolerància o al·lèrgia concreta.
	13 anys	1.7. Aliments que no alimenten	- Targetes amb els aliments escrits (10 per grup) - Targetes "aliments naturals", "processats" i "ultra processats" (3 per grup) - Llistat d'aliments per classificar - Definició de les diferents tipologies d'aliments.
		1.8. Publicitat i contrapublicitat	- Imatges de publicitat <i>Food porn</i> en format virtual - Enllaç imatges <i>Food porn</i> - Article <i>Food porn</i>

Barcelona
Capital Mundial
de l'Alimentació
Sostenible 2021

Fuente: Alimenta't amb seny: guia d'activitats i recursos per treballar l'alimentació sana, justa i sostenible als centres educatius (Ajuntament de Barcelona, 2021).

Muchas gracias!

Yolanda Monteiro
documentacioambiental@bcn.cat
Tel. 93 256 25 92

Barcelona
Capital Mundial
de l'Alimentació
Sostenible 2021

Ajuntament
de Barcelona

Pla Estratègic
Metropolità
de Barcelona